

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Bildning visar Finland vägen

En vision för högskoleutbildningen
och forskningen fram till 2040

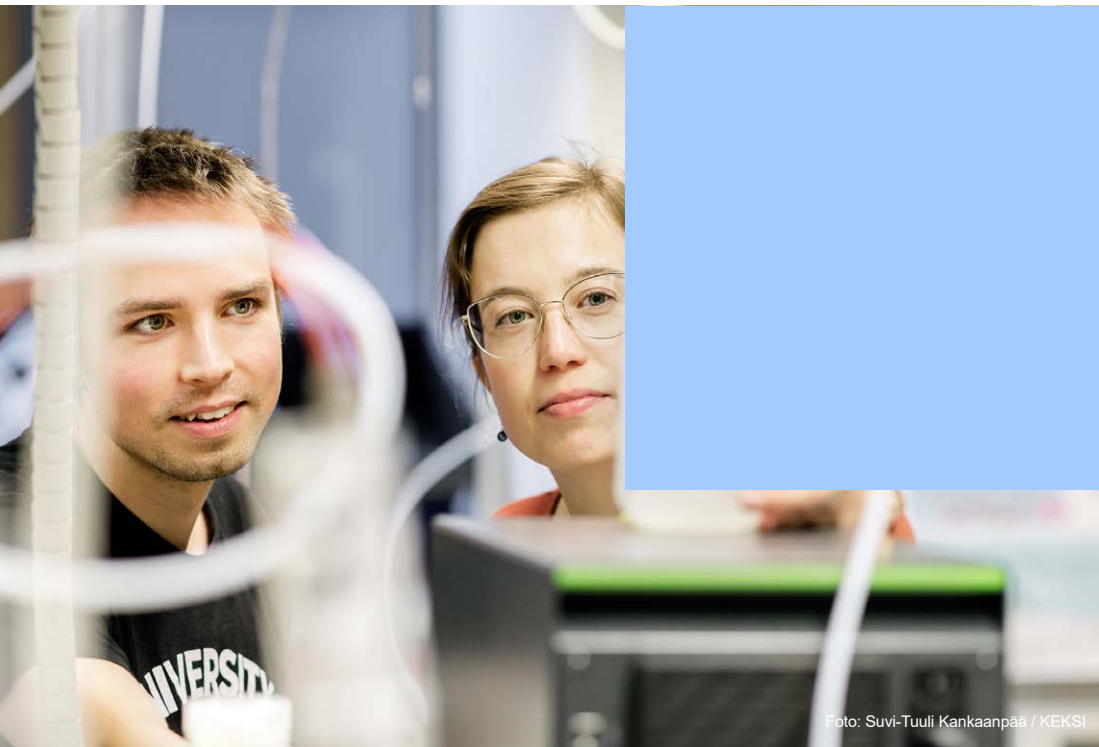

Foto: Suvi-Tuuli Kankaanpää / KEKSI

Foto: Pasi Markkanen

Varför behöver vi en vision för högskoleutbildningen och forskningen 2040?

Foto: Pasi Markkanen

Världen och Finland förändras i snabb takt, så även högskolornas verksamhetsmiljö.

På det globala planet påverkas vi av klimatförändringarna och naturförlusterna, den alltmer polariserade världsordningen, nya teknologier och den allt hårdare internationella konkurrensen.

På det nationella planet är våra utmaningar förändringarna i befolkningsstrukturen, de offentliga finansernas hållbarhet och upprätthållandet av det nordiska välfärdssamhället.

Högskolor och forskningsrön skapar välfärd och tillväxt samt bidrar till att hitta lösningar i samband med fenomen som mänskligheten ställs inför.

Mer information om visionen

En vision för högskoleutbildningen och forskningen fram till 2040 hittar du i sin helhet i statsrådets publikationsarkiv. Bekanta dig med publikationen.

Kolla in publikationen (<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-055-2>)
Undervisnings- och kulturministeriet 2026/6

Finland behöver en höjning av utbildningsnivån – 60 procent av unga vuxna ska ha en högskoleexamen

Foto: Eilina Manninen / KEKSI

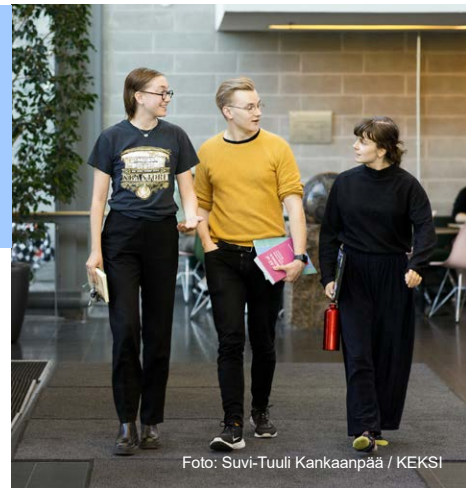

Foto: Suvi-Tuuli Kankaanpää / KEKSI

Finland är känd ute i världen som en stormakt inom utbildning. Vi har ändå hamnat på efterkälken jämfört med resten av världen i antalet högskoleutbildade unga. Forskning visar att högskoleutbildade experter spelar

en betydande roll för ökad produktivitet och välfärd. Merparten av ungdomarna vill ha en högskoleexamen. Unga måste ha tillgång till högskoleutbildning.

Finland har hamnat efter referensländerna i fråga om antalet högskoleutbildade

Andelen högskoleutbildade i åldersgruppen 25–34 år i Finland, EU och OECD-länderna åren 2010 och 2024 (källa: OECD, Education at a Glance)

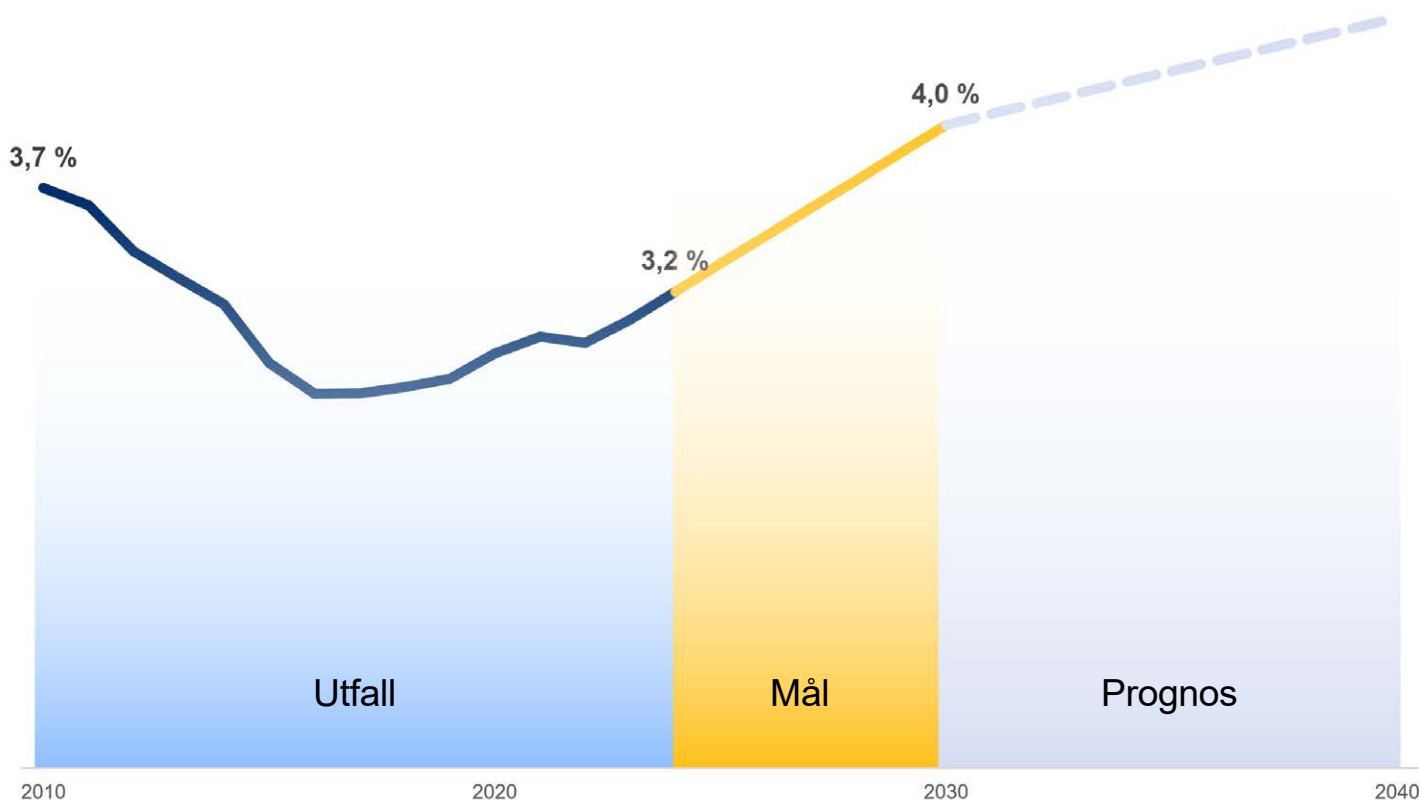
Tillväxt och välfärd genom forskning – 4 procent av bruttonationalprodukten till FoU-verksamhet

Det finländska samhällets framgång, välfärd och tillväxt bygger på forskning och nya innovationer. Vi har satt ambitiösa mål för FoU-verksamheten och vid dem vill vi hålla fast. Vi behöver mer forskning och utveckling som håller hög kvalitet.

Vi lyfter FoU-aktörernas samarbete som en styrka i den finländska FoU-verksamheten. Vi satsar på kunnande och experter, eftersom dessa är grunden för resultatrik FoU-verksamhet.

Finland behöver både privata och offentliga FoU-investeringar för att få igång tillväxten

FoU-investeringarnas andel av bruttonationalprodukten åren 2010–2024 och målnivån till år 2040 (källa: Statistikcentralen och UKM:s kalkyler)

MÅL OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

1. Finland är en föregångare inom bildning, demokrati och vetenskaplig frihet

Foto: Riitta Supperi / KEKSI

Bildning, forskningsinformation och högskoleutbildade förändrar samhället till det bättre och bidrar till att lösa de stora problemen i vår tid. Högskolesamfundet är den viktigaste resursen då det gäller förnyelse. Frihet inom forskning, konst och den högre utbildningen omfattar hela högskolesektorn.

Vi rör oss mot våra mål:

- Behov av att ändra lagstiftningen för att trygga den akademiska friheten inom högskoleverksamhet utreds.
- Högskolorna och forskarsamhället främjar handlingsmodeller som förebygger trakasserier, påtryckningar och otillbörlig påverkan.
- Betydelsen av den kompetens som högskolorna producerar stärks i beredskapen och stärkandet av demokratin.
- Principerna för ansvarsfull bedömning av forskning verkställs.

MÅL OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

2. Möjligheterna för unga att delta i högskolestudier förbättras

Foto: Suvi-Tuuli Kankaanpää / KEKSI

Högskoleutbildning är tillgänglig för alla. Ungdomar har tillgång till högskolestudier genast efter studierna på andra stadiet. Andelen högskoleutbildade unga vuxna ökar till 60 procent. Vi är ett ledande land inom det moderna lärandet. Högskolorna är sporrande och välmående studie- och arbetsgemenskaper.

Vi rör oss mot våra mål:

- Utvecklandet av antagningen av studenter fortsätter och antalet högskoleplatser ökas.
- En nationell referensram utarbetas för handledning och lärande.
- Ungdomarnas högskolefärdigheter stärks och utbudet inom gymnasieutbildningen ökas.
- Högskoleutbildningen och undervisningen förnyas för att svara på framtidens kompetensbehov stadda i förändring.
- Högskolorna utarbetar i samarbete principer för distansundervisning och undervisning på ort och ställe.
- Finansieringen och styrningen av kontinuerligt lärande reformeras.

MÅL OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

3. Kreativa experter och ambitiös forskningsverksamhet förnyar samhället

Nydanande forskning och konstnärlig verksamhet är den grund som utbildning, innovationer och en hållbar ekonomi bygger vidare på. Tack vare den högklassiga utbildningen och forskningsverksamheten är Finland en eftertraktad och ansvarsfull internationell samarbetspartner. Antalet FoU-personal ökar och utbildningsnivån stiger. Finland är en attraktiv miljö för internationella experter.

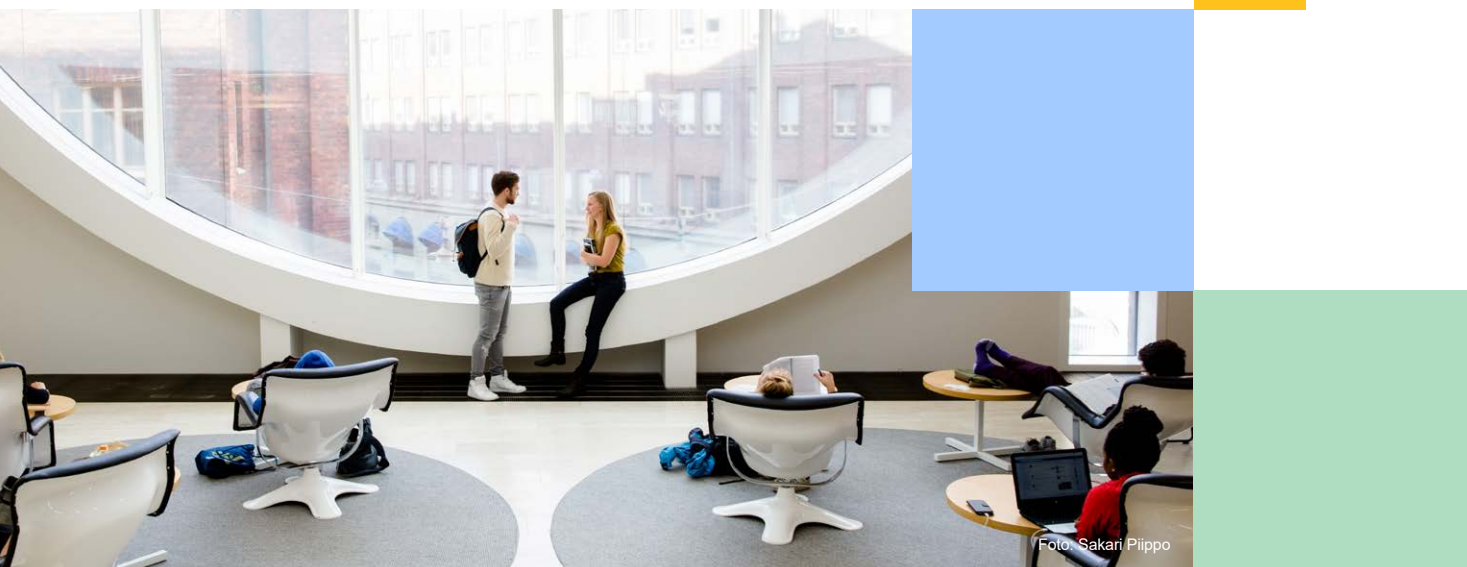
Vi rör oss mot våra mål:

- Verkställandet av de på parlamentarisk nivå avtalade riktlinjerna för FoU-verksamhet fortsätter mot 2040.
- Högskolorna stärker sin specialisering och sina kompetensområden inom forskning och högre utbildning.
- Ministerierna förenhetligar politiken och praxisen för ansvarsfull internationell forskningsverksamhet och säkerhet i forskning.
- Finland stärker sin ställning som en europeisk föregångare inom datadriven vetenskap.
- Reformerna av forskarutbildningen fortsätter och bestämmelser om en målsatt tid för avläggande av doktorexamen utfärdas.
- En internationaliseringsmodul inkluderas i samtliga examensprogram och internationella studerandes arbetslivskontakter stärks.

MÅL OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

4. Ett ekonomiskt hållbart högskolesystem som har förmågan att förnyas

Djävrförnyelse skapar framtidens kompetens. Detta förutsätter å ena sidan att högskolorna har förmåga att specialisera sig och å andra sidan också förmåga att stärka det ömsesidiga samarbetet. Finansieringen av högskoleutbildning och forskning ökar och blir mångsidigare.

Vi rör oss mot våra mål:

- För att uppnå målen för visionen inleds arbetet för att reformera högskolesystemet.
- Principerna för styrning och finansiering av högskolorna och lagstiftningen om utbildningsansvar förnyas.
- Den externa kvalitetskontrollen av forskningen och utbildningen reformeras.
- Högskoleutbildningens och forskningens gemensamma digitala tjänster utvecklas.
- Högskolorna utarbetar gemensamma principer för djävrt och ansvarsfullt utnyttjande av artificiell intelligens i sin verksamhet.
- Högskolorna arbetar för ett smidigare FoUI-samarbete med företag och forskningsinstitut.